

*„Vlastencem se stává ten,
kdo je hrdý na něco,
kdo je hrdý na svůj národ,
na národ, který něco vykonal,
který něco prožil.“*

Již několik let se v červnu setkáváme v Praze Dejvicích na „kulaťáku“ u pamětní desky generála Heliodora Píky anebo ve vojenském klubu v Domě armády. Naše setkání jsou nejen vzpomínáním na Hranice na Moravě či Opavu, anebo slezskou Štítinu, ale máme i trochu času probrat aktuální věci kolem AČR, legionářů prostě všeho, co je spojeno s armádou.

Když jsem se pana plukovníka v. v. Milana Píky při našem setkání v loňském roce zeptal, jak vnímá v dnešní době vlastenectví, odpověděl mi:

„Člověk se vlastencem stává už zrodem a záleží na výchově v rodině, jak je k vlastenectví vedený, k hrdosti na svůj národ. Pro mě to bylo něco samozřejmého. Když jsem měl 16 až 17 let, tak jsem chtěl bojovat proti Hitlerovi a už jsem se cítil vlastencem, Čechoslovákem, tím, čím se cítím dnes. Vlastenectví je něco, k čemu se musí člověk sám, vlastním přičiněním dopátrat, a na to může být hrdý. Vlastencem se stává ten, kdo je hrdý na něco, kdo je hrdý na svůj národ, na národ, který něco vykonal, který něco prožil. A přál bych si, aby mladá generace, mladí profesionálové pokračovali dál - aby byli vlastenci. Každý národ musí být hrdý na to, že je. Ať už ve spojené Evropě, nebo jako samostatný stát.“

Milan Píka se narodil 28. července 1922 v Hranicích na Moravě. Po ukončení šesti tříd Masarykova prvního stupně reálného gymnázia v Praze odešel v červnu 1939 se svou matkou ilegálně do Rumunska. V říjnu devětáctátého roku se přihlásil na francouzském velvyslanectví v Bukurešti ke službě v československé zahraniční armádě. Již v březnu 1940 odjel s transportem dalších čs. uprchlíků do Francie. V Marseille byl dne 14. dubna téhož roku odveden k vojenské činné službě a současně odeslán na dovolenou, aby mohl dokončit studia. Po okupaci Francie německou armádou odjel se skupinou československých letců do Anglie. Byl přijat do RAF, přidělen k 310. stíhací peruti a zařazen jako voják k pozemnímu personálu. Přihlásil se k výcviku určenému pro létající personál a 17. března 1941 nastoupil do kurzu pro letecké pozorovatele v RAF Air Observe School v Ansty. Bohužel musel výcvik předčasně ukončit, protože u něj byla zjištěna vrozená oční vada - neléčitelná porucha vnímavosti barev, která vylučovala aktivní leteckou službu. Posléze byl převelen k československému doplňovacímu středisku RAF v Cosfordu, kde byl zařazen k administrativní službě. V červnu 1941 složil na Československé státní škole ve Velké Británii (Whitchurch) zkoušku dospělosti.

Po vstupu SSSR do války žádal MNO v Londýně o povolení odjezdu do SSSR a zařazení do formující se československé jednotky – v té době byl jeho otec Heliodor Píka ve funkci náčelníka čs. vojenské mise v Moskvě. Britské ministerstvo letectví však žádost zamítlo. Po absolvování některých vybraných speciálních kurzů byl přijat do důstojnického kurzu RAF a 20. července 1944 byl jmenován poručíkem letectva. Působil jako pobočník velitele čs. doplňovacího střediska RAF Station Cosford.

Nástup čs. příslušníků RAF, letiště Cosford, RAF Czechoslovak Depot

Do vlasti se vrátil 26. září 1945 v hodnosti nadporučíka letectva v záloze. Již prvního ledna 1946 byl přijat do služebního poměru k letectvu a 1. května 1946 byl povýšen do hodnosti kapitána. Byl zařazen k leteckému útvaru do Kbel a posléze na velitelství letectva do Hlavního štábu ministerstva národní obrany. Současně dálkově studoval právo na Právnické fakultě UK v Praze, kde absolvoval šest semestrů a složil všechny předepsané státní zkoušky v předepsaných termínech. Pracoval u Vojenského soudu 1. stolice, pak u krajského vojenského soudu a na IV. právním oddělení MNO. V listopadu 1948 byl orgány 5. oddělení Hlavního štábu zatčen a od listopadu 1948 se ocitl ve vyšetřovací vazbě Státního soudu v Praze. Byl obžalován ze zločinu přípravy úkladů o republiku tím, že připravoval násilný únos svého otce generála Heliadora Píky z věznice Vrchního vojenského soudu v Praze ilegálně přes státní hranici do americké zóny v Německu. Rozsudkem Státního soudu byl dne 15. února 1949 zproštěn obžaloby pro nedostatek důkazů. V prosinci 1948 následovalo jeho vyloučení ze studia na Právnické fakultě UK v Praze z politických důvodů a byl degradován na vojína v záloze. **„Prověřovacím řízením bylo shledáno, že pro svůj postoj a jednání neskýtá záruku, že bude spolehlivým a zcela oddaným lidově demokratickému zřízení“** – což byl důvod, proč mu byla odňata hodnost kapitána.

Poslední fotografie „na svobodě“ s otcem, gen. H. Píkou ve Vojenské nemocnici ve Střešovicích (duben 1948)

Po propuštění z vazby a nuceném vystěhování jeho matky z pražského bytu odešel Milan Píka do Bratislavy, kde se přihlásil k trvalému pobytu a rozhodl se vybudovat zde novou existenci. Nastoupil na uhelnou brigádu v handlovských dolech, pracoval v podnicích dřevařského a nábytkářského průmyslu. V roce 1967 získal akademický titul Ing.

Od roku 1950 aktivně a cílevědomě usiloval a usiluje o právní rehabilitaci svého otce. V září 1966 podal ústředním státním a stranickým orgánům žádost o obnovu řízení v trestní věci generála Heliadora Píky z roku 1949, kdy byl jeho otec odsouzen k trestu smrti. Ve svém písemném podání poprvé pojmenoval naprosto otevřeně tehdejší rozsudek politickou vraždou. V tomto svém úsilí, kterým plnil slib daný otci při posledním loučení v noci před popravou 21.

června 1949, že očistí jeho jméno, pokračoval i po právní rehabilitaci svého otce v roce 1968. Po několikaletém úsilí dosáhl souhlasu k odhalení pamětní desky na rodném domě generála Heliodora Píky ve Štítině. Stalo se tak 1. července 1989. Tímto aktem tak rozšířil poslední odkaz jeho otce svému národu, hlavně ve snaze napravit deformace naší novodobé vojenské historie.

Plukovník v. v. Milan Píka obdržel celou řadu vyznamenání a významných ocenění. Připomeňme Čsl. válečný kříž 1939, čs. medaili Za chrabrost, čs. medaili Za zásluhy 1. stupně, čs. pamětní medaili VB; zahraniční řády a vyznamenání: War Medal, Defence Medal, 1939-1945 Star, Řád rumunské hvězdy, Řád rumunské koruny, rumunská medaile Aero-nautica III. třídy, medaile 50. výročí SNP I. třídy, Řád generála M. R. Štefánika I. třídy, medaile KPV-III. odboj, medaile Politických vězňů 1948-1989, medaile MO SR I. st. 1998, Zlatá pamětní medaile GŠ AČR 2000, a také mu bylo uděleno státní vyznamenání Za zásluhy o Českou republiku II. stupně.

Odhalení pamětní desky na budově magistrátu v Opavě a udělení čestného občanství gen. Heliodoru Píkovi (červen 1997)

*Autorsky zpracoval: dr. Petr Majer
Foto archiv autora*